

Het belang van de NV Philips

Organisaties hebben geen belangen

Auteur:

[Ewoud Jansen](#) Fontys International Business & Management Studies

[Column](#) — Gepubliceerd: 11 januari, 2012 in [Strategie & Bestuur](#)

“Een splitsing is niet in het belang van Philips” zei een medewerker van dat concern die ik onlangs sprak. Ik had de vraag geopperd of het niet beter was Philips op te knippen in drie zelfstandige bedrijven. Maar wat is dat eigenlijk, het belang van de NV Philips? Wat is het belang van die organisatie? Om die vraag te kunnen beantwoorden moeten we eerst ingaan op de vraag ‘wie is Philips?’ en dan bedoel ik natuurlijk niet Frits. Ik bedoel wie is het bedrijf Philips? Wie is dat?

Philips? Tja.. Dan hebben we het misschien over de werknemers of het management. De aandeelhouders wellicht of de klanten en andere stakeholders. Het gaat dus over mensen. Een bedrijf als zodanig heeft geen belangen maar de mensen die er bij betrokken zijn natuurlijk wel. Werknemers hebben belang bij baanzekerheid en een goed salaris, de aandeelhouders willen een mooi rendement en het management wil een imposante plek op de apenrots met dito emolumenten. Allemaal zeer legitieme – maar niet altijd gelijklopende belangen. Een NV als Philips is eigenlijk een juridisch trucje om de verschillende belanghebbenden contractueel met elkaar te verbinden. Een Philips werknemer heeft geen overeenkomst met een werkgever van vlees en bloed maar met een juridische constructie.

Maar die constructie heeft als zodanig geen belangen al wordt in Nederland via de structuurwetgeving en jurisprudentie dat wel gesuggereerd wanneer gesproken wordt van een ‘vennootschappelijk belang’. Dat is dus onzin. De NV Philips heeft geen

eigen belang, de NV Philips dient een doel. *‘Philips is op aarde om mensen van zaken te voorzien die hun levens aangenamer en gezonder maken.’* Dat zou mijn formulering van de mission statement zijn. Bij het verwezenlijken van dat doel zijn allerlei mensen betrokken. Maar als dat doel beter gediend is met drie afzonderlijke bedrijven in plaats van één dan kan splitsen een goed idee zijn.

Wat is de reden dat we onder één paraplu zowel lampen, scheerapparaten en röntgen apparatuur maken en in de markt zetten? Misschien zijn er kostenvoordelen om dat zo te doen of zijn er door kennisdeling andere positieve gevolgen te verwachten. Inderdaad, wanneer er sprake is van synergie, een woord dat het goed doet in het populaire spel *bullshit bingo*. Maar als er geen sprake is van synergie dan zijn er doorgaans alleen sentimentele en emotionele motieven om de onderdelen bij elkaar te houden. Er wordt dan gesproken over de prachtige historie van de naam Philips en de traditie die teloor zou gaan. Begrijpelijk allemaal vanuit werknemers perspectief of regionale trots maar ik koop er weinig voor en de klanten ook niet. Een bedrijf is geen museum maar een functionele organisatie die een bepaald doel dient. Als dat doel beter bereikt wordt in een andere of nieuwe organisatie dan is dat maar zo.

Hoe zit het eigenlijk met diversificatie? Risicospreiding? Is dat niet een mooie reden om de boel bij elkaar te houden zoals vaak gesuggereerd wordt? Wat mij betreft niet. Dat maakt het vooral mogelijk dat onrendabele activiteiten in de lucht worden gehouden door de opbrengsten van gezonde activiteiten. En als belegger heb ik aan diversificatie binnen een bedrijf ook al helemaal niets. Als ik risico's wil spreiden dan kan ik dat prima zelf door aandelen te kopen in allerlei verschillende ondernemingen. Daar heb ik Philips of welk conglomeraat dan ook niet voor nodig.

Het kopen van een aandeel in zo'n conglomeraat is een vorm van gedwongen winkelnering. Als je wilt beleggen in de medische tak van Philips dan kan dat alleen als je die problematische Consumer Electronics op de koop toe neemt. Ik laat het aandeel daarom maar links liggen. Tenzij natuurlijk het splitsingsscenario waarschijnlijk wordt. Dan kan er veel verborgen waarde uit het bedrijf naar voren komen. Misschien is opsplitsen van een bedrijf niet in het belang van managers die mogelijk hun functie verliezen. Maar het is onzin dat te verkopen als een aanval op het bedrijfsbelang. Het is eenzelfde soort reactie als wanneer een ziekenhuisdirecteur zou zeggen dat het uitroeien van alle denkbare ziektes niet in het belang is van zijn instelling. Het belang van een bedrijf of organisatie bestaat niet. Eigen belang van mensen wel.

Deze column werd ingezonden door [Ewoud Jansen](#).